

Забезпечення можливостей розвитку для молоді

Забезпечення можливостей розвитку для молоді є складовою частиною Цілей сталого розвитку. Коли молоді люди мають повноваження, вони можуть сприяти покращенню якості життя для себе та своїх громад, а також сприяти створенню більш інклюзивних суспільств. Саме тому УВКБ ООН в Україні організує "Семінари з розширення можливостей для молоді", надаючи можливість молоді серед ВПО та біженців розвивати навички, бути активними учасниками місцевих громад по всій Україні і сприяти більш згуртованому суспільству. За останні два роки такі події зібрали близько 100 учасників. Фото: Антон Федоров / УВКБ ООН

Загальні відомості

УВКБ ООН Україна надихається та керується Стратегією ООН у справах молоді-2030, презентованою у 2018 році з метою зміцнити зобов'язання щодо задоволення потреб молоді, допомогти їй реалізувати свої права та визнати позитивний внесок молоді, як рушійної сили змін. УВКБ ООН визнає

величезний потенціал молоді в Україні серед населення, якому забезпечує захист та надає гуманітарну підтримку. Внаслідок конфлікту на сході Україна стала дев'ятою у світі за кількістю **внутрішньо переміщених осіб (ВПО)**. Завдяки своїй присутності як на підконтрольних уряду територіях та і на не підконтрольних уряду територіях, а також в рамках свого мандату щодо захисту УВКБ ООН також надає допомогу **особам, котрі постраждали внаслідок конфлікту**. Україна також приймає **біженців, шукачів притулку**, осіб зі статусом додаткового захисту та осіб під загрозою **безгромадянства**. **Діти та молодь** із цих різних груп часто є маргіналізованими та потребують спеціальних заходів з питань захисту та розширення їхніх можливостей.

КЛЮЧОВІ ДАНІ ЩОДО НАСЕЛЕННЯ (СТАНОМ НА 30 ЛИПНЯ 2019)

1,5 млн

ВПО в Україні діти та молодь складають основну частину (діти складають 14%)

Джерело: Міністерство соціальної політики

35,650

Осіб без громадянства та осіб під загрозою безгромадянства, серед них - діти та молодь, народжені на НПУТ Донецької та Луганської областей, та молоді члени ромської громади

2,627

Біженців та осіб зі статусом додаткового захисту в Україні, серед них - **852 дитини та молоді люди**. Близько 3,5% - діти **без супроводу або розлучені із сім'ями**.

УВКБ ООН в Україні

УВКБ ООН працює в Україні з 1994 року. У 2018 році УВКБ ООН розпочало реалізацію своєї [Багаторічної стратегії захисту та пошуку рішень із залученням багатьох партнерів](#), яка слугує «дорожньою картою» для УВКБ ООН на період 2018-2022 років. Вона відображає принципи [Стратегії ООН у справах молоді-2030](#) і включає в себе питання захисту та довгострокові рішення для багатьох проблемних груп населення: [біженців та шукачів притулку](#); [ВПО](#) та осіб під загрозою переміщення; [осіб без громадянства та осіб, під загрозою безгромадянства](#).

Виклики

Зміни у законодавстві, ухвалені в 2017 році, гарантують, що діти шукачів притулку, не повинні стикатися із труднощами в отриманні свідоцтва про здобуття середньої освіти через свій статус. Однак, УВКБ ООН часто отримує повідомлення про проблеми із доступом до початкової та середньої освіти, які є обов'язковими в Україні. Крім того, молоді люди, що належать до меншин, в Україні стикаються з [дискримінацією та відчуженням](#), коли намагаються брати участь у житті суспільства, отримувати освіту та шукати роботу. Стереотипи щодо меншин та відсутність діалогу між переміщеними особами та приймаючими громадами лише створюють перешкоди для повноцінної участі молоді в житті громад. Відсутність поінформованості в українському суспільстві у цілому щодо викликів, з якими стикається молодь із громади ВПО, особи без громадянства та біженці, перешкоджає їхній можливості повноцінно інтегруватися в суспільство. Крім того, багато дітей та молоді незареєстровані належним чином, а відтак, позбавлені доступу до [основних прав людини](#), таких як [право на освіту](#), [право на працю](#), доступ до [медичних послуг](#), [соціальні виплати та свобода пересування](#). УВКБ ООН виступає за їхній захист та реалізацію заходів, які сприяють [розширенню можливостей](#) та сприяють їхній [інтеграції](#) у свої громади.

Діяльність УВКБ ООН

1. Індивідуальна допомога в екстрених випадках

УВКБ ООН надає особам під опікою УВКБ ООН наступні види індивідуальної допомоги в екстрених випадках:

Грошова допомога

УВКБ ООН надає одноразову грошову допомогу переміщеним особам, які піддаються підвищеному ризику у сфері захисту

Правова допомога

УВКБ ООН та його партнери надають первинну та вторинну правову допомогу найвразливішим особам

Доступ до працевлаштування

УВКБ ООН підтримує біженців у пошуку роботи шляхом професійної підготовки, відповідної до потреб на ринку праці

2. Освіта

УВКБ ООН надає особам під опікою УВКБ ООН наступну допомогу з питань освіти:

- [Виступає на підтримку](#) у випадках, коли не має доступу до шкільної освіти. Поки що у 2019 році УВКБ ООН виступило на підтримку 94 учнів.
- [Організовує навчання з української мови](#) для біженців та шукачів притулку у Києві, Одесі, Харкові та Закарпатті.
- [Надає грошову допомогу](#) дітям шкільного віку для купівлі шкільної форми та канцелярських товарів. У 2019 році таку підтримку отримали 118 сімей.

- Сприяє нострифікації іноземних дипломів з метою їхнього визнання. Поки в 2019 році 23 особам надано допомогу з нострифікацією дипломів.
- Співпрацює з вечірніми школами для осіб, що старші 16 років і не можуть бути зараховані до звичайних шкіл.
- Влаштовує тренінги із розвитку життєво важливих навичок та програми стажування для молоді серед біженців.

ДАФІ (Освітня стипендія імені Альберта Ейнштейна)

Вища освіта виховує майбутні покоління осіб, що робитимуть зміни, які можуть взяти на себе ініціативу у вирішенні проблем біженців. Вища освіта є пріоритетом для УВКБ ООН, окресленим у Стратегії освіти на 2012-2016 роки. Освітня стипендія УВКБ ООН імені Альберта Ейнштейна ДАФІ (Німецька ініціатива для біженців Альберта Ейнштейна), відіграє невід'ємну роль у наданні біженцям по всьому світі доступу до вищої освіти. Програма ДАФІ дозволяє молодим біженцям розкрити свій потенціал, здолавши бар'єри, які перешкоджають доступу до вищої освіти. Студенти-біженці, отримують стипендії, які покривають широкий спектр витрат - від

плати за навчання та навчальних матеріалів, до їжі, транспорту, проживання та інших витрат.

В Україні **п'ять студентів-біженців** із Києва, Черкас, Одеси та Червонограда (Львівська область) отримали стипендію у 2018 році та здобули вищу освіту в галузях стоматології, комп'ютерної інженерії, менеджменту, прикладної механіки та розвитку підземних гірничих робіт.

Ці студенти беруть активну участь у житті своїх громад, наприклад, влаштовують заходи із залученням приймаючого населення. Каріма (ім'я змінено з міркувань безпеки) - афганська біженка, яка регулярно організовує заходи для підвищення обізнаності про гігієну ротової порожнини. Нещодавно вона отримала диплом за активну участь у роботі міжнародної наукової конференції

УВКБ ООН дуже вдячне Уряду Німеччини за Освітню стипендію імені Альберта Ейнштейна, оскільки вона прокладає шлях до пошуку довгострокових рішень

[Більше про ДАФІ на глобальному сайті УВКБ ООН](#)

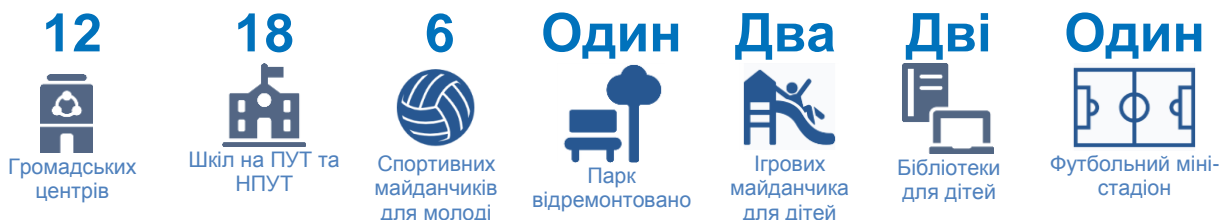
3. Захист на рівні громад

У 2018 році громадами біженців було реалізовано 16 проектів. УВКБ ООН підтримало громади ВПО і біженців та організувало тренінги зі зміцнення лідерських та управлінських навичок, підвищення обізнаності щодо ризику мін, розвитку знань про реагування на СГН та навичок надання першої допомоги, професійної орієнтації та працевлаштування. В рамках одного із таких проектів молодий лідер із Одеси зареєстрував першу молодіжну НУО біженців в Україні під назвою «Об'єднана молодь».

А ВИ ЗНАЛИ, ЩО

УВКБ ООН реалізовує **проекти мирного співіснування**, у рамках яких здійснюється дрібний та середній ремонт інфраструктури, запропонований особами під опікою УВКБ ООН разом з місцевими громадами, а також **Ініціативи на рівні громад**. Діяльність Ініціатив на рівні громад покликана мобілізувати та розширити можливості громад, спираючись на їхню освіту, навички та потенціал, щоб зміцнити їхні здібності до реагування в надзвичайних ситуаціях та адвокації своїх інтересів у місцевих та національних органах влади. УВКБ ООН впровадило 42 Ініціативи на рівні громад уздовж лінії розмежування у 2019 році.

Проекти мирного співіснування УВКБ ООН для дітей та молоді

4. Мобілізація громад та активна громадська позиція

Мобілізація громад є ключовою складовою підходу УВКБ ООН на рівні громад, який допомагає громадам знати свої права та зміцнює їхню спроможність знаходити рішення проблем захисту, з якими вони стикаються. Мобілізація громад також передбачає інвестиції у розбудову стійкості осіб під опікою УВКБ ООН та їхнє залучення до визначення та задоволення власних потреб. В Україні було організовано такі заходи на рівні громад:

- Два проекти Європейського фонду молодіжних ініціатив виграли гранти та впроваджуються у Донецьку (міжгенераційне волонтерство молодих та літніх людей) та Святогірську (створення ІТ-центру для молоді).
- 109 переміщених громад у 19 областях центральної та західної України отримали підтримку УВКБ ООН та його НУО-партнерів. Як результат, 30 громад, які працюють з молоддю та дітьми, отримали кошти від місцевої влади для організації різних заходів для дітей та молоді.
- Члени ромської громади в Золотоноші були мобілізовані для залучення ресурсів та організації літнього табору.
- Студенти-біженці Київського Міжнародного Університету разом з українськими студентами регулярно організовують благодійні акції для підтримки українських дітей.
- У Києві колишня неповнолітня дитина без супроводу із Сомалі займається волонтерством із громадською організацією «Молодь за мир», яка підтримує літніх українців з інвалідністю та роздає їжу безхатченкам.

5. Діти без супроводу або розлучені з сім'ями діти

Розлучені з сім'єю діти – це діти, розлучені з обома батьками, або зі своїм законним представником чи опікуном, що попередньо піклувався про дитину, але не обов'язково з іншими родичами. Тому ця категорія може включати дітей у супроводі інших дорослих членів сім'ї. Діти без супроводу - це діти, які були розлучені з обома батьками та іншими родичами, та за якими не доглядає доросла особа, яка за законом чи за звичаєм несе за це відповідальність. Незважаючи на те, що в Україні невелика кількість дітей без супроводу або розлучених з сім'єю дітей серед осіб під опікою УВКБ ООН, розгляд таких справ потребує багатоаспектних та всебічних заходів у сфері захисту і передбачає координацію між численними фахівцями з різних питань. У першій половині 2019 року УВКБ ООН визначило та підтримало 36 дітей без супроводу або розлучених з сім'єю. УВКБ ООН ініціює процедуру Найкращих інтересів дитини (див. нижче) для кожної дитини без супроводу чи розлученою з сім'єю, а також для дітей, які перебувають у групі ризику та потребують особливої допомоги. УВКБ ООН також координує зусилля різноманітних учасників щодо адвокації захисту дітей, а також співпрацює з Уповноваженим ВР з прав людини та Уповноваженим Президента з прав дитини щодо особливо уразливих ситуацій з дітьми. Крім цього, УВКБ ООН співпрацює з МКЧХ у питаннях, пов'язаних із пошуком родичів та возз'єднанням родин, а також координує роботу виконавчих партнерів щодо індивідуального ведення справ.

А ВИ ЗНАЛИ, ЩО

Процедура найкращих інтересів дитини - це інструмент захисту дітей для організації та здійснення заходів, визначених в інтересах окремих дітей, які перебувають у групі ризику. В Україні Процедурою найкращих інтересів дитини наразі здійснює УВКБ ООН із залученням багатопрофільних фахівців: працівників служби у справах дітей, психологів, соціальних працівників, законних представників чи опікунів, представників міграційної служби, експертів партнерських агентств тощо. Не всі діти потребують індивідуального ведення справи та контролю виконання подальших дій. Але для уразливих випадків, які потребують вирішення (діти без супроводу чи розлучені з сім'єю, жорстоке поводження з дітьми, інші групи ризику тощо), Процедура найкращих інтересів дитини передбачає залучення різноманітних фахівців у сфері захисту дітей, щоб забезпечити спільний пошук найкращого рішення в інтересах дитини усіх задіяних сторін, відповідальних за неї. Серед таких рішень також розглядаються питання щодо встановлення опіки та пошук фостерних чи патронатних сімей.

6. Заходи із розширення можливостей молоді

УВКБ ООН здійснило ряд заходів із розширення можливостей молоді для біженців, переселенців та приймаючих громад. Останній з них був організований спільно з Радою Європи у Страсбурзі. У цих заходах взяли участь понад 100 молодих людей у віці від 16 до 25 років з усієї України, які мали змогу опанувати навички і отримати знання та інструменти для залучення нових ініціатив, проектів чи продуктів, щоб сприяти інклюзії та стати агентами змін. У результаті учасники підготували 14 ініціатив на рівні громад.

7. Спорт

УВКБ ООН підтримує розвиток спортивних заходів осіб під своєю опікою. Серед таких заходів були наступні:

- Два гранти на самозабезпечення пов'язані зі спортом. Один із них для занять самбо та залу для занять боксом, які надають безкоштовний доступ дітям та молоді серед біженців та ВПО.
- УВКБ ООН надає допомогу чотирьом футбольним командам афганських та африканських біженців, а також одній ромській громаді ВПО.
- Надано підтримку трьом видатним футболістам та двом боксерам із громад біженців та шукачів притулку.

Основні проблеми та повідомлення з адвокації

- Уряд повинен ухвалити порядок реєстрації народження, який відповідає конкретним потребам сімей на невідконтрольованих уряду територіях, а також у Криму.
- Доступ до освіти повинен бути безкоштовним і безперешкодним для кожної дитини.
- Взаємодія з шукачами притулку та біженцями.
- Надання мовних курсів шукачам притулку та біженцям.
- Шукачі притулку, повинні мати доступ до безоплатної невідкладної медичної допомоги.

Робота у партнерстві

УВКБ ООН входить до Робочої групи ООН у справах молоді. Група була створена з метою забезпечення узгоджених та спільних дій усіх агентств ООН, що працюють в Україні, уряду України, неурядових організацій, академічної спільноти і, головне, української молоді, з метою гарантувати, що розвиток молоді залишається стратегічним пріоритетом для країни.

[Див. Молодь України - Аналітичний звіт, складений Робочою групою ООН з питань молоді.](#)

УВКБ ООН вдячне своїм державним партнерам: Міністерству молоді та спорту України; Державній міграційній службі України та Міністерству соціальної політики України

UNHCR NGO PARTNERS

КОНТАКТИ

E-mail: ukrki@unhcr.org, Tel: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

УВКБ ООН Україна: www.unhcr.org/ua - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine